
Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag Kindcentrum

Naam kindcentrum	IKC Klimboom
Adres	Nesciohove 105
Postcode en plaats	2726 BL Zoetermeer
E-mailadres kindcentrum	klimboom@opoz.nl
Directeur	Inge Douwes
Adjunct-directeur	Mandy Vermeer
Daltoncoördinator	Mandy Vermeer
Aantal groepen	Onderwijs: 11/Opvang: 4/BSO:3
Aantal kinderen onderwijs 4-12	278
Aantal kinderen 0-4	62
Aantal kinderen opvang 4-12	80
Populatie	
Aantal teamleden	44
Aantal P.M.	21
Aantal leerkrachten	15
Anders	6
In bezit van Daltoncertificaat	8
Bezig met Daltoncursus	6(1^e jaars)/2(2^e jaars), pm-ers starten dit jaar met cursus
Nevenvestigingen	Ja/ nee
Stand van zaken inspectie PO	5-12-2013 basistoezicht
Stand van zaken GGD KO	controle augustus 2018
Visitatie team	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Datum visitatie	11 - 12 - 2018
Soort visitatie	X 1 ^e licentieaanvraag (kindcentrum)
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	X Licentieverlenging(onderwijs)
	versnelde visitatie licentieverlenging
	Visitatie na bezwaarprocedure

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentieaanvraag

aanbeveling 1.

“Dalton” komt er in de schoolgids en op de website in vergelijking met het daltonwerkboek karig van af. Afficheer duidelijker naar de buitenwereld.

Evaluatie

Door een duidelijke visie te beschrijven op de website en tevens het daltonwerkboek daarop te plaatsen is voor ouders nu terug te lezen hoe onze zienswijze op daltononderwijs is. Daarnaast hebben we ook de informatie in het informatieboekje aangepast, waarin kort beschreven staat hoe het daltononderwijs in ons IKC terug te zien is. In de vorming van het IKC zijn er veel gesprekken geweest tussen het KDV en onderwijs om tot een gezamenlijke visie te komen. Opvallend was dat de bestaande visie van het KDV (Zaaigoed) al zoveel raakvlakken had met onze visie op daltononderwijs. Hierdoor hebben we elkaar goed kunnen vinden en is daarmee de basis gelegd om het daltononderwijs door te trekken van 0-13 jarigen.

bevindingen visitatieteam

Aanbeveling is gerealiseerd. De daltonidentiteit van de Klimboom wordt nu duidelijk geafficheerd.

aanbeveling 2.

Op zich worden ouders goed geïnformeerd. Maar uit gesprekken is duidelijk naar voren gekomen dat het daltonwerkboek gewaardeerd wordt door ouders. De website is een goed medium om alle ouders en belangstellenden in staat te stellen kennis te maken met de werkwijze van de school.

evaluatie

Door het daltonwerkboek aan te passen, zodat het ook voor ouders beter te lezen is en deze op de website te plaatsen, kunnen ouders zich beter inlezen op onze visie en hoe wij dit in het IKC vormgeven. Ook een informatiebijeenkomst over de daltonleerlijn tijdens de Nationale Daltondag heeft positief bijgedragen aan het informeren van ouders over recente ontwikkelingen. Tijdens deze informatiebijeenkomst is aan de ouders een aantal vragen gesteld met behulp van mentimeter.com, een interactieve vorm waarin ouders hun mening kunnen geven. In iedere nieuwsbrief staat een stukje dalton opgenomen. Voorheen werden daar diverse onderwerpen in opgenomen die ook in ons daltonwerkboek staan. Vanaf dit schooljaar hebben we ervoor gekozen om dit te linken aan de ik-doelen die in de klas behandeld worden. Aan de hand van de ik-doelen wordt 2 (of meer wanneer nodig) weken geoefend om dit doel te behalen. In de nieuwsbrief staat steeds beschreven hoe de kinderen dit aangepakt hebben.

bevindingen visitatieteam

Aanbeveling is ten dele gerealiseerd. Er ligt een goed leesbaar Daltonwerkboek echter we kunnen het niet op de site terugvinden.

aanbeveling 3.

In het door jullie zelf opgestelde Dalton ontwikkelingsplan beschrijven jullie in de aanpak 2013 - 2014 een aantal ontwikkelingen die jullie willen verwezenlijken. Wij sluiten ons daarbij aan. Wees kritisch op het tempo. Beter weinig maar goed dan veel maar slecht van kwaliteit.

evaluatie

Aan het eind van schooljaar 2013-2014 zijn de nieuwe kernwaarden: borging, reflectie en effectiviteit geïmplementeerd en zijn nieuwe collega's bekend met de daltonafspraken die gelden op de Annie M.G. Schmidt.

De nieuwe kernwaarden zijn opgenomen in een duidelijke dalton leerlijn.

De afgelopen jaren hebben wij te kampen gehad met veel personele wisselingen, waardoor borging van alle ontwikkelingen verminderde. Dit schooljaar zijn 7 nieuwe collega's gestart, waarvan 6 geen daltonachtergrond hebben. Ondanks borging van afspraken in het dalton werkboek, zijn deze niet automatisch ingevoerd door nieuwe collega's. Er is extra ingezet op informeren over de dalton afspraken en de visie; een presentatie van de daltoncoördinator, intensieve begeleiding en het koppelen van nieuwe collega's aan ervaren maatjes. Hiermee stimuleren we een stukje zelfstandigheid en verantwoordelijkheid om het eigenaarschap te vergroten.

Het verhogen van de structurele samenwerking van leerlingen, door effectievere inzet van coöperatief leren en gebruik maken van kleutermaatjes.

Het peuter-/kleuterdaltonplein stimuleert het samenspelen al op jonge leeftijd. De peuters raken gewend aan de omgeving waarin zij straks door zullen stromen naar het basisonderwijs. Daarnaast worden peuters regelmatig uitgenodigd in de kleuterklassen, zowel op speciaal georganiseerde peuterochtenden als op samenwerkmomenten.

Samenwerkingsopdrachten staan standaard op de taak voor groep 1 t/m 8. Vanaf de ukken t/m groep 8 wordt door de dagelijkse inzet van coöperatieve vormen het samenwerken bevorderd.

De inzet van kleutermaatjes is een onderdeel van ons onderwijs. Kleuters zijn gekoppeld aan bovenbouwleerlingen. Hiermee stimuleren wij het verantwoordelijkheidsgevoel bij oudere leerlingen en leren zij op een heldere wijze uit te leren en vergroten we het veiligheidsgevoel bij onze jonge leerlingen en leren zij van de persoonlijke uitleg. Door de middenbouwleerlingen ook onderling te koppelen hebben we een doorgaande lijn van kleuters naar groep 8 gecreëerd.

Inzet van nieuwe ontwikkelingen, waaronder de geclusterde weektaak in groep 6 t/m 8, keuzewerk voor kleuters, een kijkwijzer voor collegiale consultaties en structurele inzet van coachgesprekken in groep 1 t/m 8.

De geclusterde weektaak is in groep 6 t/m 8 ingevoerd en hangt samen aan de weektaakvergadering. De leerlingen hebben tijdens de vergadering inspraak in de indeling van het (instructie)rooster. Deze medezeggenschap vergroot het eigenaarschap. Deze weekvergadering heeft in groep 7 een vast format gekregen, in groep 6 is dit recent ingevoerd.

Coachgesprekken worden gevoerd met kinderen vanaf groep 2. Wij merkten dat de leerlingen uit groep 1 hier echt nog te jong voor zijn. De afspraken liggen vast in het dalton werkboek.

bevindingen visitatieteam

De aanbeveling is ten dele gerealiseerd. Er is veel gerealiseerd, echter niet alles wat op papier staat is geborgd.

aanbeveling 4.

n.v.t.

evaluatie
bevindingen visitatieteam
aanbeveling 5.

n.v.t.

evaluatie
bevindingen visitatieteam

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op kindniveau

1.1	Het kind neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	Het kind legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	Het kind is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	Het kind draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie kindcentrum

Vanuit de visie dat kinderen meer leren wanneer zij betrokken zijn bij hun eigen leerproces, krijgen kinderen in IKC Klimboom vaardigheden aangeleerd om verantwoordelijkheid te kunnen hebben voor taken, voor elkaar en voor hun (leer)omgeving.

Bij het KDV leren kinderen dat zij hun spulletjes netjes op moeten ruimen, zodat de volgende gebruiker het kan vinden op de daarvoor aangewezen plek. Door kinderen een huishoudelijke taak te geven, krijgen de kinderen ook nog de verantwoordelijkheid voor een taakje, zoals vegen, papierbakken legen, groepsleider, etc.

Op het peuter-/kleuterdaltonplein hebben kinderen van 3 t/m 6 jaar de vrije keuze om ook buiten de klas/groep te kunnen werken. Op deze wijze maken ze alvast op een vertrouwde manier kennis met de omgeving van de basisschool. Dit plein wordt steeds opnieuw ingericht in een huishoek en een themahoek. De uitdaging ligt vooral in kaders scheppen en de leeromgeving nog aantrekkelijker te maken om kinderen goed tot spel te laten komen. Hierover is regelmatig overleg tussen de pm'ers van het KDV en de kleuterleerkrachten. Vanaf groep 1 t/m 8 hebben de kinderen de keuzemogelijkheid om op het daltonplein (beneden/boven) te werken, alleen of samen.

De kinderen plannen in groep 1/2 met een planbord. Daarop kunnen zij aangeven welk verplicht/vrije werkje zij dat dagdeel gaan doen. Vanaf groep 3 plannen de kinderen op een dagtaak en vanaf groep 6 mogen de kinderen ook nog meedenken in het rooster doordat zij zelf vergaderen over het weekrooster van de komende week. Deze weekvergadering is vorig schooljaar vanuit een proeftuintje ontstaan en wordt nu in de praktijk verder aangescherpt.

Dit jaar zijn we begonnen met het bijhouden van bewegingsdiploma's. Kinderen vanaf groep 3, houden hun eigen ontwikkeling bij tijdens de gymlessen en kunnen op deze wijze gericht oefenen om op diverse gebieden beter te worden.

Ambitie: Het vergroten van eigenaarschap bij leerlingen en leerkrachten.

We zien nog teveel dat leerlingen voor de leerkracht werken en te weinig eigenaarschap tonen. Ook al maken we als team hier mooie stappen in, zien we anderzijds dat daar onze ontwikkeling nog ligt. Dit willen we vergroten door leerkrachten hierin meer tools te geven. Dit jaar besteden we een studiedag aan het thema eigenaarschap, bezoeken wij diverse daltonscholen met als hulpvraag 'hoe kunnen wij bij ons eigenaarschap vergroten' en volgend schooljaar zou een leerteam eigenaarschap een goede boost kunnen geven aan eigenaarschap in ons daltononderwijs.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben in de groepen kunnen zien dat de leerlingen de gelegenheid krijgen om verantwoordelijkheid te nemen voor het werk. Werkplek en met wie samengewerkt kan worden is de verantwoordelijkheid die gegeven wordt. Ook is er een goede doorgaande lijn zichtbaar op het planbord. Op de taak omschrijft het kind de gestelde leerdoelen. Door hier aan te werken worden leerlingen verantwoordelijk gemaakt voor hun eigen werk en zo eigenaar van hun ontwikkeling.

Er is keuzevrijheid in de volgorde waarin werk van de taak gemaakt wordt.

De verantwoordelijkheid voor de eigen omgeving wordt bevorderd door een huishoudelijk takenbord. In de bovenbouwgroepen vergaderen de kinderen over de invulling en planning van hun weektaak. Ook dit bevordert hun eigenaarschap. Er is een duidelijk doorgaande lijn. Goed om te zien was ook hoe de kinderen omgaan met de geboden keuzevrijheid in de pauze. Je kunt zelf kiezen waar, wanneer en met wie je wilt gaan lunchen in het lunchuur. Hieruit ontstaat een heel natuurlijke rust in de pauze.

Indicatoren op PM'er/leraarniveau

1.5	De pm'er/leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn kinderen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de kinderen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De pm'er/leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De pm'er/ begeleidt zijn kinderen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de kinderen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie kindcentrum

In het hele kindcentrum is terug te zien dat we kinderen op eigen niveau stimuleren om zelf hun vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen.

In groep 1/2 werken we met 'speciaal voor jou' werkjes. Deze werkjes op niveau zijn door de leerkracht gekozen. 'Speciaal voor mij' werkjes zijn doelen die kinderen zelf mogen bepalen. Door het gesprek met kinderen aan te gaan en ze bewust te maken van de mogelijkheden, hun kwaliteiten en ontwikkelpunten, mogen kinderen bij ons op eigen niveau groeien. Waar het bij het kdv vooral nog gericht is op directe feedback van de pm'er, hebben de kleuterleerkrachten daarnaast ook één-op-één coachgesprekken en in groep 3 t/m 8 hebben we coachgesprekken met groepjes kinderen, waarin kinderen leren elkaar te voorzien van feedback.

De weektaak is op niveau per leerling. Bij ons weten leerlingen niet anders dat jouw verwerking voor een vak anders kan zijn dan de verwerking van je klasgenoot. Door de kinderen vanaf groep 3 de mogelijkheid te bieden per doel aan te geven of zij het doel nog niet beheersen/het beginnen te beheersen/het beheersen/aan een ander uit kunnen leggen, weten leerlingen aan wie zij hulp kunnen vragen en weet de leerkracht hierop in te spelen door verlengde instructie aan te bieden aan die leerlingen die het nodig hebben.

Ambitie: Invoeren van doelentaken.

Door nu al meer in te spelen op de doelen, werken we toe naar de invoering van doelentaken. We hebben nu al wel de doelen vermeld op de taak en kinderen reflecteren daar ook op, maar we zouden graag zien dat kinderen op de weektaak kunnen aftekenen wanneer ze een doel beheersen in plaats van 'ik heb mijn werkje af'.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten zorgen voor werk op niveau voor de kinderen. Dat begint in de kleutergroepen met specifieke “speciaal voor mij” werkjes waarin kinderen zelf een doel aangeven dat ze willen behalen. Kinderen zijn goed in staat dit te verwoorden. In de hogere groepen krijgen de kinderen gedifferentieerd werk op niveau. Door te werken aan zelfgestelde doelen wordt de betrokkenheid en daardoor verantwoordelijkheid voor het werken (eigenaarschap) vergroot. De meeste leerkrachten durven los te laten, enkele leerkrachten geven aan het nog lastig te vinden de verantwoordelijkheid meer bij de kinderen te durven leggen. Het was mooi om te zien hoe een aantal leerkrachten vanuit een vragende houding de kinderen stimuleren om zelf de verantwoordelijkheid te nemen voor het werken. Door collegiale klassenvisitatie is hier veel te halen.

Indicatoren op kindcentrumniveau

1.8	Op het kindcentrum heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	PM'ers en leraren en kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	PM'ers en leraren komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van kinderen is richtinggevend.

Evaluatie kindcentrum

Wanneer 2 aparte teams (school/kdv) moeten gaan samenwerken, gaat dat niet automatisch soepel in elkaar over vanaf het moment dat je de naam verandert. In het IKC-plan staat daarom uitgebreid beschreven hoe we de teams stimuleren om hierin te groeien. Door gezamenlijke teambijeenkomsten te organiseren, werkgroepen samen te stellen met leerkrachten en pm'ers, collegiale consultaties in te zetten en overleggen te initiëren, zijn daarin al mooie stappen gezet. Een begin is gemaakt om binnen ons IKC meer 1 team te worden.

Tijdens een daltonpresentatie voor de pedagogisch medewerkers bleek dat we vanuit de kernwaarden die wij in het daltononderwijs kennen al veel raakvlakken hadden. Vanuit een gezamenlijke visie willen we allemaal hetzelfde voor onze kinderen, maar het vertrouwen in elkaar moet nog groeien. Er moet ingezien worden dat we meer bij elkaar kunnen halen en brengen vanuit eigenaarschap. Gezamenlijk zijn we tot een daltonleerlijn gekomen voor 0 tot 13-jarigen, waarin duidelijk staat vermeld wat wij van kinderen verwachten en welk leerkracht-/pm'ergedrag daarvoor nodig is.

Afspraken worden vastgelegd in het daltonwerkboek door alle collega's onder verantwoordelijkheid van de daltoncoördinator.

Ambitie: Een gezamenlijke basis in daltonvisie.

Door te blijven investeren in bovenstaande initiatieven, collega's op te leiden tot daltonpedagogisch medewerkers, daltonleerkrachten en daltoncoördinator op het KDV verwachten we nog meer een gezamenlijke basis te vinden vanuit de daltongedachte.

bevindingen visitatieteam

Het hele team, zowel de PM'ers als de leerkrachten werken er aan om één team te worden. Mooi om te zien is hoe de Daltonkernwaarden en de pedagogische uitgangspunten van het KDV feitelijk over elkaar passen. Daltonkernwaarden in een doorgaande lijn al zichtbaar zijn in het KDV. Er is een sfeer van vertrouwen in elkaars vaardigheden er wordt gebruik gemaakt van elkaars vaardigheden.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op kindniveau

2.1	Het kind neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	Het kind vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	Het kind bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	Het kind kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	Het kind kan zo zelfstandig mogelijk functioneren binnen en dankzij de structuur van het dagritme.

evaluatie kindcentrum

In ons IKC wordt zelfstandigheid vanaf de baby's tot aan groep 8 leerlingen gestimuleerd. In de daltonleerlijn staat puntsgewijs wat wij op welke leeftijd van kinderen mogen verwachten. Door gebruik te maken van diverse handelingswijzers maken we kinderen minder afhankelijk van de pm'er/leerkracht. Zelf materialen pakken en opruimen, bordje/beker afwassen bij de BSO en de invulling van de geactiveerde inloop zijn voorbeelden van zelfstandigheid die je dagelijks terugziet. Tijdens de geactiveerde inloop mogen de kinderen van het KDV en van groep 1 t/m 8 direct zelfstandig met een werkje aan de slag zodra ze binnen komen. Voor kinderen van 0-4 is dat vrij te kiezen terwijl de pm'ers de ouders te woord staat en ondertussen spel begeleiden. In groep 1/2 mogen de ouders tijdens de inloop nog even mee naar binnen om de kinderen te helpen terwijl zij een werkje uit de kast pakken. Bij groep 3 t/m 8 is dat zelfstandig werk dat op de takenkaart staat. Vanaf 8.30 uur gaan de kinderen nog even door met dat werkje en heeft de leerkracht de tijd om alvast extra instructie of pre-teaching aan kinderen te geven. Na een kwartiertje start de kring (bij kleuters) of de instructie. Door vanaf groep 1 gebruik te maken van het stoplicht in combinatie met een kleurenklok (kleuters) of timer (midden-/bovenbouw) leren we kinderen eerst zelf na te denken over een oplossing en wanneer ze er niet uit komen, hulp te vragen aan andere kinderen. Door met het vragenblokje aan te geven of ze gestoord mogen worden voor een vraag of zelf een vraag hebben, bieden we structuur aan voor de leerlingen om te leren hoe ze om moeten gaan met uitgestelde aandacht.

Wanneer kinderen een andere speel-/werkplek willen kiezen, kunnen zij dit zelf met een knijper aangeven en gelijk zien of er nog plek is. Dit kan binnen de klas of buiten de klas op het peuter-/kleuterdaltonplein en op de daltonpleinen beneden en boven.

Door te plannen op het planbord of de takenkaart hebben de leerlingen zelf inspraak in de werkvorm, tempo, plaats en tijd.

Vanaf groep 3 leren we de kinderen zelf of samen na te kijken. Hierdoor leren kinderen kritisch naar hun eigen werk te kijken. Wanneer zij het nog niet begrepen hebben (bij 3 of meer fout), leggen zij hun werk in de hulpbak. Hiermee geven zij aan dat ze extra uitleg van de leerkracht nodig hebben.

Ambitie: het creëren van diverse mogelijkheden om doelen te bereiken.

Om kinderen meer ruimte te geven om te oefenen met de doelen waar zij nog moeite mee hebben, is er in diverse groepen geëxperimenteerd met doelenkasten. In deze kasten liggen, per doel, diverse materialen waar kinderen zelfstandig of samen met een medeleerling mee kunnen oefenen om een doel te bereiken. Dit willen we structureler inzetten, zodat kinderen nog meer keuze krijgen in werkvormen om doelen te behalen.

bevindingen visitatieteam

De kinderen krijgen in alle groepen de ruimte om zelfstandig aan het werk te gaan. De doelenkast is hierbij een mooi instrument.

Indicatoren op PM'er/leraarniveau

2.6	De pm'er/ leraar creëert de randvoorwaarden (dagritme, inrichting, aanbod van materialen) waardoor kinderen in hun eigen tempo en op hun eigen wijze zelfstandig kunnen leren, spelen, werken.
2.7	De pm'er /leraar stimuleert kinderen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De pm'er/ leraar biedt ruim tijd aan kinderen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De pm'er/ leraar creëert voor de kinderen voldoende ruimte om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

Evaluatie kindcentrum

De pedagogisch medewerkers en leerkrachten scheppen de mogelijkheden en kaders voor kinderen om zelfstandigheid te kunnen laten zien op niveau. Door stapelinstructie aan te bieden, hebben de kinderen de mogelijkheid om tijdens het zelfstandig werken zelf de keuze te maken in welke volgorde zij hun werk maken. Groepsleiders hebben gedelegeerde taken, o.a. het checken van het werk voorafgaand aan nakijken.

Hierdoor heeft de leerkracht meer tijd en ruimte om kinderen te helpen die dat op dat moment nodig hebben.

Door een divers aanbod aan materialen (MI keuzekast) en leerstrategieën en de gelegenheid van elkaar te mogen leren door samenwerkingsopdrachten en

groepsdoorbrekende opdrachten krijgen kinderen voldoende uitdaging om hun talenten te ontdekken.

Tijdens coachgesprekken worden kinderen aangezet om zelf initiatieven te nemen om doelen te stellen en oplossingsstrategieën te verzinnen voor zichzelf en anderen. Wij hebben bemerkt dat coachgesprekken de afgelopen jaren, mede door het vertrek van leerkrachten, niet meer structureel in alle groepen gedaan worden, maar door collegiale consultaties en begeleiding door de daltoncoördinator krijgt dit weer een boost.

Door kasten te labelen en door handelingswijzers in de klas op te hangen zorgen de pm'ers en de leerkrachten ervoor dat kinderen hun zelfstandigheid kunnen laten zien.

Bij leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong bespreken de leerkrachten een leercontract met de leerlingen waarin zij zelf mogen aangeven wat zij willen leren. Ze leggen het te behalen doel vast met de wijze waarop zij dit 'bewijzen'.

Ambitie: Voorbereiding van peuters op zelfstandigheid basisschool.

Naast de ambitie om de hierboven genoemde coachgesprekken weer goed draaiende te hebben in alle groepen, willen we ook de peuters beter voorbereiden op de overgang naar de basisschool. Door meer te investeren in de peuterachtenden, waarbij peuters mee mogen draaien in een kleutergroep, willen we de kinderen alvast laten wennen aan de klassensituatie en de andere kinderen.

bevindingen visitatieteam

Het pedagogisch klimaat op de afdeling KDV is erg fijn. Prima sfeer om de kinderen te helpen bij het zelfstandig worden. Je ziet de doorgaande lijnen vanaf de peuters. Er wordt gewerkt met uitgestelde aandacht in alle geledingen.

Indicatoren op kindcentrumniveau

2.10	Het kindcentrum creëert voor de pm'er /leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen, via scholing, collegiale consultatie, teambijeenkomsten, etc.
2.11	Het kindcentrum stimuleert pm'ers /leraren initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie kindcentrum

Leerkrachten zijn zelfstandig in het elkaar opzoeken voor hulp: ze zijn gekoppeld aan een maatje. Door gezamenlijke teambijeenkomsten te organiseren voor het hele IKC, leren we elkaar beter kennen, zodat de collega's elkaar beter weten te vinden.

Leerkrachten zijn medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van ons onderwijs. Zij worden op basis van interesse verdeeld over leerteams. Deze leerteams hebben de vrijheid om zelfstandig onderzoek te doen en proeftuintjes uit te zetten. Hun ervaringen delen zij met het team, waarna bekeken wordt of dit breder ingevoerd wordt.

De daltonopleiding wordt aangeboden aan iedere nieuwe leerkracht die bij ons komt werken. Vanaf dit schooljaar start het KDV ook met de daltonopleiding voor pm'ers.

Daarnaast heeft iedere medewerker een coördinerende taak, waarin initiatieven worden verwacht. De taken variëren van een (in opleiding zijnde) interne cultuur coördinator, tot bouwcoördinatoren, specialist jonge kind en vakcoördinatoren. Eigen initiatieven, zoals de invoering van een daltonpauze worden warm verwelkomd.

Ambitie: Verhoging van zelfstandigheid in de samenwerking tussen kdv en onderwijs om interne expertise meer uit te wisselen.

bevindingen visitatieteam

De ambitie is er om van elkaar te leren in zelfstandigheid. Het gebouw leent zich goed om bij elkaar over de vloer te komen en elkaar direct te vinden bij lesson study.

3. Samenwerking

Indicatoren op kindniveau

3.1	Het kind krijgt voldoende tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in sociale vaardigheden, samenwerkingsvaardigheden.
3.2	Het kind werkt op respectvolle wijze samen met pm'er /leraar en groepsgenoten.

evaluatie kindcentrum

Het oefenen van sociale vaardigheden wordt de hele dag ingezet. Zaaigoed is een sociale vaardigheidsmethode die bij het KDV gebruikt wordt. Het onderwijs hanteert 8 schoolregels die gekoppeld zijn aan sovalessen. De thema's komen regelmatig aan bod. Voor de sovalessen worden o.a. lessen uit de methode Kinderen... en hun sociale talenten gebruikt. Er is behoefte ontstaan aan een kwaliteitsverbetering van de sovalessen. Hier doet het leerteam sociale veiligheid onderzoek naar.

De daltonleerlijn beschrijft voor 0-13 jarigen ook de vaardigheden bij samenwerken die wij van de diverse leeftijdsgroepen kunnen verwachten. Iedere 2 weken wordt een nieuw ik-doel behandeld dat kinderen vervolgens in hun digitale portfolio 'Schoolfolio' kunnen bewijzen behaald te hebben. In de klas is dit zichtbaar met vlaggen; de diverse vlaggetjes vormen samen een vlaggenlijn. Zo vieren wij de doelen die we al beheersen.

Wekelijks/dagelijks staan samenwerkingsopdrachten op de taak om kinderen in diverse vormen en samenstellingen met elkaar te leren samenwerken.

In het hele IKC worden coöperatieve vormen ingezet om samenwerking te stimuleren bij kinderen. Na een coöperatieve werkvorm wordt er altijd gereflecteerd op de samenwerking (naast het te behalen lesdoel).

Samenwerkingsopdrachten worden ook groepsdoorbekend uitgezet en kleutermaatjes leren kleuters en bovenbouwleerlingen veel vaardigheden. De leerlingenraad wordt gevormd door kinderen van groep 5 t/m 8. De kinderen vergaderen regelmatig met elkaar, met een zelfgekozen voorzitter en notulist. De kinderen bespreken de onderwerpen ook in de klas en iedereen mag in de ideeënbus voorstellen doen.

Ambitie: maatjessysteem door het hele IKC.

Dit willen wij bereiken door ook de BSO te laten vertegenwoordigen in de leerlingenraad, zodat de samenwerking daarin vergroot wordt. Verbetering in ons aanbod sociale vaardigheden, door de huidige methode beter in te zetten of een nieuwe methode aan te schaffen. Tevens zijn we ons aan het oriënteren op een leerlingvolgsysteem sociale vaardigheden.

Maatjes koppelen in de middenbouw.

bevindingen visitatieteam

Er wordt geregeld samengewerkt op de Klimboom. Op diverse taakkaarten zijn wij samenwerk opdrachten tegengekomen. Wel vinden wij het samenwerken op de Klimboom wat eenzijdig. We zijn weinig vormen van samenwerkend en/of coöperatief samenwerken (1+1 =3) tegengekomen.

Indicatoren op pm'er /leraarniveau

3.3	De pm'er/leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en kinderen.
3.4	De pm'er/ leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in het kindcentrum zijn afgesproken.
3.5	De pm'er/leraar heeft kennis van de verschillende vormen en niveaus van samenwerken en weet die toe te passen.
3.6	De pm'er/leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de kinderen en tussen de kinderen onderling.

evaluatie kindcentrum

Om op respectvolle wijze met elkaar te kunnen samenwerken moet er een basis van wederzijds vertrouwen zijn. Naast dat kinderen veel vertrouwen krijgen van de pm'ers en leerkrachten, krijgen de medewerkers dit ook van de directie om van elkaar en met elkaar te kunnen leren. De samenwerking tussen de kleuterleerkrachten en pm'ers krijgt o.a. vorm door regelmatig overleg over de gezamenlijke thema's. De inhoud van de taak bij de kleuters wordt in een roulerend systeem door 2 leerkrachten vormgegeven.

De samenwerking tussen leerkrachten wordt op diverse manieren gestimuleerd. Al eerder zijn wij begonnen met blokvoorbereidingen, waarin we collega's uitdagen om samen na te denken over het onderwijsaanbod per blok. Door dit uit te breiden met Lessonstudy (vanaf dit schooljaar), worden lessen specifiek in drietallen voorbereid en nabesproken.

De warme overdracht stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor leerlingen, zowel van nieuwe leerlingen die doorstromen binnen ons IKC, alsook een warme overdracht aan het begin van het nieuwe schooljaar om elkaar te helpen bij de nieuwe groep.

Wanneer kinderen op het KDV opvallend gedrag vertonen, wordt de intern begeleider gevraagd om alvast te observeren om eventueel vroegtijdig hulp in te kunnen schakelen en om te zorgen dat deze leerling in de juiste groep instroomt. Werkgroepen organiseren activiteiten waarin pm'ers en leerkrachten vertegenwoordigd zijn.

Tijdens bouwvergaderingen en leerteamvergaderingen wordt vooral onderwijsinhoudelijk gesproken over ontwikkelingen. Werkgroepen bestaan uit leerkrachten, pm'ers en ouders. Gezamenlijk wordt gesproken over de invulling van diverse activiteiten door het jaar heen.

Omdat coöperatieve werkvormen een mooie structuur biedt, waarbinnen van en met elkaar leren centraal staat, zetten de pm'ers en leerkrachten dit dagelijks in. Onze schoolregels, Zaaigoed, gedragsprotocol en levensbeschouwelijk onderwijs in het kader van actief burgerschap zijn methodes om binnen ons IKC de kinderen normen en waarden bij te brengen. Hierdoor heerst een prettig pedagogisch klimaat.

Ambitie: grotere samenwerking op basis van vertrouwen en respect binnen het gehele IKC.

Met het IKC-plan stimuleren we dat werknemers binnen ons IKC elkaar om hulp mogen vragen en leren samenwerken. Dit heeft echter nog veel aandacht nodig, omdat het gevoel van 1 team nog niet staat. Door ook maatjes met het KDV te vormen en vaker overleggen te initiëren willen we dit gevoel laten groeien. Met als doel dat het gevoel van vertrouwen groeit en vaker expertise uitgewisseld wordt vanuit de eigen behoefte en niet op ons (directie) aandringen.

bevindingen visitatieteam

Als er binnen de Klimboom wordt samengewerkt, dan gebeurt dit op een respectvolle manier. Wij zijn hier getuige van geweest. Wel horen we dat collega's deze samenwerking (nog) niet zelfstandig opzoeken. Dat is jammer want binnen het IKC valt er veel van elkaar te leren. Sterker nog, jullie hebben elkaar nodig om beter te worden: de één is pedagogisch sterk, de ander didactisch of juist organisatorisch. Collegiale consultatie is de manier om hier achter te komen. Wij hopen dan ook dat collegiale consultaties binnen het kindcentrum gewoon goed worden.

Indicatoren op kindcentrumniveau

3.7	Het kindcentrum is een leefgemeenschap waarbinnen alle participanten op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken.
3.8	Het kindcentrum is een leerplek waar kinderen en pm'ers/ leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	Het kindcentrum is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie kindcentrum

Waar in werkgroepen, vergaderingen en leerteams op professioneel niveau met elkaar overlegd wordt, hebben de pauzes en ochtendbriefing een meer ontspannen sfeer waarbinnen collega's samen leven en werken. Door 's middags even samen te komen wanneer de kinderen naar huis of de BSO zijn, hebben leerkrachten de gelegenheid om hulp bij elkaar te zoeken of gewoon even de dag door te nemen.

Ambitie: Behalve de momenten die gecreëerd worden om samen te leven en te werken binnen het hele IKC, gebeurt dit nog weinig op eigen initiatief van de medewerkers. Hierin hebben we nog een grote slag te slaan. Met oog op de toekomst zullen pedagogisch medewerkers/onderwijsassistenten vaker breed ingezet moeten kunnen worden. Door als opleidingsschool hier nu al aandacht voor te hebben, hopen we hier in de toekomst meer richting aan te kunnen geven. Samenwerking met andere partijen waardoor het mogelijk is voor kinderen om in aanraking te komen met andere leeftijdsgenoten en diverse sporten/activiteiten buiten schooltijd om, heeft al wel onze aandacht, maar zal in de komende jaren meer vorm moeten krijgen.

bevindingen visitatieteam

Uit de documenten en gesprekken met het management blijkt dat de samenwerking tussen de leerkrachten en pm'ers nog veel aandacht behoeft. Wij hebben dit op de visitatiedag niet zo ervaren. Wel willen we erop wijzen dat samen werken begint bij samen leren, dus we hopen dat jullie gezamenlijk de volgende (Dalton) stappen kunnen maken.

4. Reflectie

Indicatoren op kindniveau

4.1	Het kind maakt een plan van aanpak van zijn taak en maakt hierbij gebruik van eerdere ervaringen.
4.2	Het kind is in staat op het moment zelf te zeggen wat hij aan het doen is en of hij het leuk vindt, goed doet.
4.3	Het kind is in staat om het behaalde eindresultaat kritisch te bezien en leerpunten mee te nemen naar een volgende plan van aanpak.
4.4	Het kind is in staat om te reflecteren op zijn eigen gedrag en dat van andere kinderen.

evaluatie kindcentrum

Reflectie is één van de kernwaarden die opgenomen is in onze daltonleerlijn voor 0-13 jarigen. Op het KDV en in groep 1 leren jonge kinderen al reflecteren op taken en gedrag door met de pedagogisch medewerker/leerkracht in gesprek te gaan. Vanaf groep 2 krijgt dit meer structuur door middel van coachgesprekken en het reflecteren op de taak. Door een smiley bij het taakje te hangen krijgen kinderen ruimte om na te denken over het taakje en de werkhouding. Vanaf groep 3 leren we kinderen dagelijks te reflecteren op een leerdoel.

Om kinderen op ik-doelen en (eigen) leerdoelen te laten reflecteren houden de leerlingen ook een digitaal portfolio bij. In dit portfolio staan reflectieformulieren opgenomen die door kinderen ingevuld worden, wanneer zij een doel behaald hebben.

Om kinderen ook meer bewust te maken van het halen van motorische doelen, werken kinderen vanaf groep 3 met een bewegingsdiploma. Hierop mogen kinderen zelf aangeven wat zij al beheersen.

Tijdens de lessen kunnen kinderen in groep 3 t/m 8 reflecteren op rekendoelen. Daarbij geven zij zelf aan of zij doelen al beheersen of nog hulp nodig hebben.

Ambitie: Het reflecteren op leerdoelen tijdens of voorafgaand aan de instructies willen we uitbreiden naar meerdere vakken t.b.v. vergroting van het eigenaarschap.

bevindinaen visitatieteam

Wij hebben kunnen zien dat de kinderen op meerdere wijzen en momenten kunnen reflecteren op hun werk. Vanaf de groepen 1 waar de kinderen door een smiley op het planbord kunnen reflecteren hebben de kleuterleerkrachten daarnaast ook één-op-één coachgesprekken en in groep 3 t/m 8 zijn er coachgesprekken met de kinderen waarin zij leren feedback te geven. In de hogere groepen, op de taak, worden er gesprekken gevoerd m.b.t. tot de leerdoelen. In het digitale schoolfolio reflecteren de kinderen daarnaast op hun gemaakte werk. Coachgesprekken hebben we niet gezien maar kinderen vertellen dat ze deze houden en zelf een

(Dalton)leerdoel mogen kiezen. In het volgende gesprek wordt bekeken of de doelen gehaald zijn. Veel werk wordt door de kinderen zelf nagekeken m.u.v. bijv. van toetsen, dictee Een mooi voorbeeld van zelfreflectie in het bewegingsonderwijs is het bijhouden van bewegingsdiploma's. De kinderen houden hun eigen ontwikkeling bij tijdens de gymlessen en kunnen zodoende oefenen om beter te worden op bepaalde onderdelen.

Indicatoren op pm'er/leraarniveau

4.5	De pm'er/leraar zet verschillende reflectiemethoden in, vooraf, tijdens en na de opdracht.
4.6	De pm'er/leraar laat kinderen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De pm'er/leraar laat kinderen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De pm'er/leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

Evaluatie kindcentrum

Vanuit de theorie over het expliciete directe instructiemodel zijn leerkrachten bewust van het belang van het continu reflecteren op het lesdoel. Leerkrachten en pedagogisch medewerkers reflecteren continu met kinderen op taak en gedrag. Door aan het begin van het jaar een daltonscan door leerkrachten te laten invullen, worden leerkrachten bewust van eigen dalton leerkrachtvaardigheden. Aan de hand hiervan maken zij een plan van aanpak en hebben besproken zij dit regelmatig met de daltoncoördinator.

Ambitie: inzet van een daltonscan voor pedagogisch medewerkers om ook daarin één lijn te kunnen trekken en het eigenaarschap bij pedagogisch medewerkers te vergroten.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten gebruiken diverse vormen van reflectie op gedrag en op de gestelde doelen. Op de taak, in coachgesprekken en individuele gesprekken m.b.t. de ik doelen. Er zijn wel onderlinge verschillen te zien in de mate waarin gereflecteerd wordt. Hiervan zijn de leerkrachten zich bewust.

Indicatoren op kindcentrumniveau

4.9	Het kindcentrum stelt pm'er/leraren in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	Het kindcentrum hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op kindniveau.

evaluatie kindcentrum

De afgelopen jaren hebben we veel aandacht gehad voor kwaliteitsverbetering binnen ons onderwijs door collegiale consultaties te initiëren en gezamenlijke blokvoorbereidingen. Toch blijft dit altijd een struikelblok, omdat collega's het nog steeds spannend vinden wanneer iemand meekijkt tijdens lessen. Door dit jaar Lesson study in te zetten, verwachten we dat collega's weer meer ruimte krijgen om onderwijsinhoudelijk met elkaar in gesprek te gaan. Doordat hierbij de lessen gezamenlijk voorbereid worden en de focus meer ligt op het bekijken hoe en of kinderen voldoende leren, verwachten we dat dit een veiliger gevoel geeft voor de leerkrachten.

Het daltonwerkboek is een levend document, waarvan de onderwerpen tijdens daltonvergaderingen besproken worden. Wanneer ontwikkelingen ontstaan of noodzakelijk zijn, worden deze ook weer aangepast door de leerkrachten in het daltonwerkboek.

Ambitie: Omdat het KDV nog maar net gestart is om dalton in te voeren, ligt de taak bij school om de daltoncoördinator en pm'ers hierin mee te nemen en te begeleiden. Door ook daltonvergaderingen bij het KDV te organiseren, valt daar een mooie ontwikkelslag te maken.

bevindingen visitatieteam

Er is een open sfeer en houding binnen het team. Collega's lopen hebben regelmatig onderwijs-inhoudelijke gesprekken met elkaar. Daaruit ontstaan allerlei initiatieven die uitgewerkt worden en die je ook terugziet in de doorgaande lijn. Door het werken met "Study lessons" is het volgens leerkrachten veel makkelijker en effectiever om te werken aan de Daltonontwikkeling. Er is veel aanwezig om te halen bij elkaar door te reflecteren op elkaars werken. In de gesprekken met leerkrachten komt naar voren dat er ruimte gegeven wordt aan ontwikkeling in de leergroepen. Op deze wijze voelen leerkrachten zich medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van de school. Vanuit de directie wordt de verantwoordelijkheid zo meer bij het team gelegd.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op kindniveau

5.1	Het kind behaalt zijn (leer) doelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	Het kind gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	Het kind is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie kindcentrum

Het KDV werkt met taken op niveau, dit wordt doorgevoerd in het onderwijs t/m groep 8. Kinderen zijn gewend dat iedereen zijn eigen verwerking op de taak heeft en weet bij wie ze hulp kunnen zoeken. Zeker door de invoering van het reflecteren op leerdoelen, zien leerlingen bij wie zij hulp kunnen vragen wanneer zij dit nodig hebben en of ze wel of niet met een instructie mee hoeven doen.

Indien kinderen in de midden-/bovenbouw ontwikkelingsvoorsprong laten zien, worden leercontracten getekend. Hierin staat vermeld aan welke leerdoelen het kind wil werken en liggen de afspraken over de eisen vermeld. Op het KDV werken de kinderen rondom VVE thema's. Deze zijn gekoppeld aan de thema's in de kleuterklassen om daarin met elkaar te kunnen leren.

Omdat wij er bewust voor kiezen om de hele dag dalton te zijn en niet aparte daltonuren in te voeren, hebben alle kinderen voldoende keuzevrijheid om zo efficiënt mogelijk met de tijd en het werk om te gaan. Zij kunnen zelf kiezen om op een andere werkplek (bijvoorbeeld daltonpleinen) te werken om zich beter te kunnen concentreren of te kunnen samenwerken wanneer dit in de klas niet mogelijk is doordat er bijvoorbeeld een instructie gegeven wordt.

bevindingen visitatieteam

Er wordt doelmatig gewerkt door voldoende keuzevrijheid te geven. Doorgaande lijnen zijn uitgezet met behulp van thema's tussen KDV en kleutergroepen. De kinderen werken efficiënt in de daltonpleinen, zowel alleen als in een samenwerkingsvorm.

Indicatoren op pm 'er/leraarniveau

5.4	De pm'er/leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De pm'er/leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De pm'er/leraar zorgt voor afwisseling van (leer)activiteiten tijdens de les.
5.7	De pm'er/leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn kinderen.
5.8	De pm'er/leraar daagt kinderen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De pm'er/leraar geeft kinderen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van het individuele kind.
5.10	De pm'er/leraar analyseert de (leer)problemen van kinderen die de (leer)doelen niet halen.

evaluatie kindcentrum

In ons IKC zijn pm'ers en leerkrachten bewust van het belang om te zorgen voor een goede afwisseling van (leer)activiteiten om op deze wijze de kinderen zo optimaal mogelijk te laten leren.

Wij werken op IKC Klimboom niet met groepsplannen, maar met onderwijsbehoeftes per kind. Hierdoor is per kind door de leerkracht het niveau van ieder kind goed in kaart gebracht. Dit wordt in ieder geval 2x per jaar geëvalueerd en vaker wanneer nodig.

De leerkrachten maken de taken van de leerlingen op niveau per vak. Hierop is ook de instructie aangepast. Groepen die meer behoefte hebben aan structuur tijdens en na de instructie, wordt door de leerkracht ook daarop het niveau aangepast. Wij verwachten van onze leerkrachten dat zij dit goed monitoren en ook in deze groepen onderscheid maken in leerlingen die meer vrijheden aankunnen. Door met de intern begeleider en de daltoncoördinator in gesprek te blijven, zijn we continu op zoek naar de mogelijkheden per groep.

Kinderen die extra instructie of instructie voor een moeilijkere verwerking nodig hebben, krijgen dit tijdens de geactiveerde inloop al aangeboden. Dit is het eerste kwartiertje van de ochtend waarin kinderen alvast zelfstandig met een taak bezig zijn en de leerkracht de tijd heeft om bepaalde kinderen alvast even te helpen.

Tijdens de één-op-één gesprekken en coachgesprekken worden kinderen uitgedaagd om hogere doelen voor zichzelf te stellen. Daarnaast stimuleert de pm'er/leerkracht het gesprek tussen leerlingen onderling om op deze wijze elkaar oplossingen te laten aandragen.

bevindingen visitatieteam

Uitgegaan wordt van de ontwikkeling van het kind door (leer)activiteiten en de onderwijsbehoeftes. In de inloop zie je dit goed bij binnenkomst in alle groepen. Weinig verspilde tijd gezien.

Indicatoren op kindcentrumniveau

5.11	Het kindcentrum is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	Het kindcentrum hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van kinderen en personeel.
5.13	Het kindcentrum biedt kinderen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie kindcentrum

Binnen ons IKC laten we onze IB'er ook observeren bij de peuters wanneer het KDV zorgen uitspreekt. Dit zorgt voor een soepelere overgang naar groep 1. Wanneer bij groep 1 t/m 8 zorgen door leerkrachten uitgesproken worden, is de IB'er nauw betrokken om vroegtijdig hulp aan de leerkracht te kunnen bieden of externe hulp in te schakelen wanneer nodig.

Door de inzet van onderwijsassistentes, MRT-leerkracht en RT kunnen we de kinderen zo goed mogelijk de zorg bieden die zij nodig hebben.

De doorgaande daltonleerlijn voor 0-13 jarigen geeft een helder beeld van de te behalen doelen per leerjaar.

Ambitie: Graag zouden we in de toekomst zien dat kinderen zelf beter in beeld kunnen brengen hoever zij zijn in de ontwikkeling op daltoncompetenties.

Wij zijn begonnen met de warme overdracht, waarbij pm'ers een kijkje nemen bij de kleuters, wanneer kinderen doorgestroomd zijn. Dit moet meer structuur gaan krijgen in de toekomst, zodat er gericht overleg kan zijn en gebruik gemaakt wordt van elkaars expertise.

bevindingen visitatieteam

Het kindcentrum maakt gebruik van een ruime inzet van onderwijsassistentes tot IB-ers toe om doelmatig het kind goed in beeld te krijgen. Er is veel expertise aanwezig op IKC Klimboom.

6. Borging

Indicatoren op kindcentrumniveau

6.1	Het kindcentrum werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	Het kindcentrum geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	Het kindcentrum draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	Het kindcentrum heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	Het kindcentrum benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	Het kindcentrum enquêteert regelmatig de pm'ers/leraren, de ouders en de kinderen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	Het kindcentrum is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De kinderen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het bestuur/raad van toezicht/directeur stichting opvang ondersteunt het kindcentrum in haar daltonontwikkeling.

evaluatie kindcentrum

Wij zijn enorm trots op de ontwikkelingen die wij de afgelopen 5 jaar hebben mogen doormaken. We zijn ons terdege bewust van de diverse niveaus in daltonvaardigheden bij onze medewerkers (door de vele wisselingen) en het belang van het daltonwerkboek, maatjessysteem en begeleiding door de daltoncoördinator. Des te meer ligt bij ons nu de nadruk op borging. Omdat bij het KDV nog niemand de opleiding afgerond heeft en ook de daltoncoördinator nog niet opgeleid is, heeft de daltoncoördinator vanuit school regelmatig overleg met de daltoncoördinator van het KDV. Het goed bijhouden van het daltonwerkboek en de nieuwe collega's meenemen in onze visie, is daarin cruciaal. Al onze nieuwe leerkrachten volgen de opleiding tot daltonleerkracht. De pm'ers zullen dit jaar ook opgeleid gaan worden. Binnen ons bestuur hebben wij 3 daltonscholen. Met deze scholen onderhouden we nauw contact en worden jaarlijks 2 bijeenkomsten georganiseerd om elkaar te blijven inspireren of geïnspireerd te raken door iemand van buitenaf. De directeur en daltoncoördinator wonen 3x per jaar de regiobijeenkomsten bij. Vanuit de opleiding tot daltoncoördinator een aantal jaar geleden heeft de daltoncoördinator van school een intervisie groep gevormd met andere studenten. Dit contact is blijven bestaan en nog regelmatig spreken zij elkaar om ervaringen uit te wisselen.

Ambitie: De doelen uit ons meerjarenplan hebben we ruimschoots gehaald. Naar aanleiding van onze eigen ambities en de nieuwe aanbevelingen die wij zullen krijgen vanuit de visitatie, zal er weer een nieuw plan opgesteld worden. Wij zouden in de toekomst vaker ouders willen betrekken bij ons onderwijs. Ouders laten meedenken over ons onderwijs vergroot de ouderbetrokkenheid. Gezamenlijke daltonvergaderingen met het KDV is een mooi doel voor in de toekomst.

bevindingen visitatieteam

IKC is hard bezig met haar daltonontwikkeling. Zij heeft hiervoor een lijst met ambities geformuleerd. Onduidelijk is welke ambitie wanneer in de komende jaren wordt aangepakt. In het daltonhandboek, de matrix en ik-doelen staan vele dalton afspraken beschreven. Op de werkvloer worden deze (nog) niet allemaal nageleefd. Borging – zoals jullie zelf ook al beschrijven - behoeft aandacht voordat jullie verder gaan met de volgende ambitie. School heeft een actieve dalton coördinator, die de visie van de school actief uitdraagt. De daltonmogelijkheden van dit prachtige gebouw zijn talrijk en worden goed benut. Mooi dat vele collega's (leerkrachten en pm 'ers) de daltonscholing volgen. Met betrekking tot jullie ambitie om ouders meer te betrekken, kunnen we jullie nog meegeven dat de ouders zich al enorm betrokken voelen bij jullie kindcentrum.

Overige opmerkingen kindcentrum

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met kinderen

We spraken met Sanne gr 4/5, Dyon groep 5A, Rianne groep 6, Merle groep 8 en voorzitter Jax groep 8

Hoe werkt de leerlingenraad?

Leerlingenraad komt om de twee weken bij elkaar. Spreken over de ideeën uit de ideeën box. Juf Ninon begeleidt en besluiten worden met juf Inge besproken.

Bespreken de samenvatting voor hun eigen klas.

Ze zorgen ervoor dat iedereen het naar zijn zin heeft op school.

Er worden voorbeelden van initiatieven gegeven:

In het stilte lokaal mocht de deur niet dicht omdat het lokaal uit het zicht lag.

Leerlingenraad heeft samen met de leerkrachten gezocht naar een oplossing waar de kinderen die er gingen werken zich ook prettig bij voelden. Lokaal meer in het zicht zodat de deur dicht kan.

Leerlingenraad heeft de klimrekken op het schoolplein voor elkaar gekregen.

Groep 8 moest terug naar de andere locatie de leerlingenraad heeft meegedacht voor een oplossing in de school. Ouders en kinderen wilden dit ook niet.

Leerlingenraad heeft dit met Juf Inge besproken. Nu zit groep 8 in het speellokaal.

Leerlingenraad bespreekt wat ze willen hebben, hebben geen eigen potje geld.

(Hier hebben ze wel oren naar)

Hoe kom je in de leerlingenraad?

Kinderen die erin willen maken een eigen filmpje dan stemmen de groepen 5 t/m 8.

Je zit een heel jaar in de raad.

Één persoon mag twee jaar daar stemt de leerlingenraad dan zelf weer over. Je mag zelf aangeven of je nog een jaar wilt blijven.

Hoe komen ideeën bij de leerlingenraad?

Groep 1 t/m 4 heeft niet echt door dat we er zijn. Ze zullen wel ideeën hebben een tegen hun juf vertellen en die vertelt het dan weer tegen ons.

De andere groepen hebben de ideeën box en horen de samenvatting.

Weten ouders wie de leerlingenraad zijn?

Weten de kinderen niet echt. Ze krijgen van ons de tip om een groepsfoto te maken en zichtbaar op te hangen en op de website te zetten.

Wat wil je veranderen als je 1 dag juf Inge mocht zijn?

Klimboom neerzetten om in te klimmen!!

Een paar juffen zijn te streng, Jax gaat met juf Inge in gesprek over wat ze hier verder over heeft gezegd.

Groot bord maken met de naam van de school erop.

Zorgen voor leukere opdrachten bij de leervakken.
Leukere manieren verzinnen voor het werken en verwerken van leerstof.

Wat doen jullie aan samenwerken in de school?
Samen knutselopdracht maken met een andere groep.
Samenwerken om elkaar te helpen.
Kleutermaatje, tutorlezen, pauze systeem
Zorgtaakje samen met je maatje.
Als de juf zegt samenwerken dan mag je samenwerken.

Uit de gesprekken met pm'ers/leraren en ondersteunend personeel

Leerkrachten en pm'ers geven aan het fijn te vinden dat ze nu samen in één gebouw zijn en gebruik van elkaar kunnen maken. De sfeer is goed en open.

Uit de gesprekken met de leiding

Er is de afgelopen tijd keihard gewerkt aan de integratie van het Dalton-kindcentrum. Er is veel gerealiseerd, ondanks veel personele wisselingen. Gelukkig weten de leerkrachten en PM'ers er steeds beter te vinden. Uit de lange lijst van ambities, is de samensmelting naar 1 team wel de grootste uitdaging op dit moment. Dit wordt bemoeilijkt omdat er weinig gezamenlijke studie – en overlegmomenten zijn. Wel zijn al mooie voorbeelden te noemen, zoals een stagiair die én in de onderwijs én in de opvang werkt om de verschillen te overbruggen. Dit moet in de komende jaren worden uitgebouwd zodat onderwijs en opvang geen twee aparte afdelingen blijven.

Uit de gesprekken met ouders

Gesprek met ouders:

Voorstellen:

Moeder 1: twee kinderen op school, groep 5/6 en groep 3

Bewust voor dalton gekozen, sfeer en zelfstandigheid spraken aan.

Moeder 2: 2 kinderen op school, groep 5 en groep 3

Komt uit een andere wijk, bewuste keuze om school buiten de wijk te kiezen. De school is heel prettig.

Moeder 3: twee kinderen op school, groep 4/5 en groep 1/2.

Kinderen eerst op een andere school ingeschreven, gewisseld omdat de Klimboom kleinschalig is, goede sfeer heeft en dalton is.

Vader: Tweeling in groep 6

Buurtschool. Toen de school dalton werd was de keuze zo gemaakt.

Sterke punten van de school:

Kinderen leren reflecteren. Leren verantwoordelijkheid te nemen op maat bij hun leeftijd.

Hier leren ze plannen en met elkaar werken.

Kinderen kennen elkaar bijna allemaal door het klasdoorbroken werken en de overblijf organisatie.

Kinderen leren door bewustwording hoe ze iets op moeten lossen.

De school heeft rust en is prettig.

“Je komt hier lekker binnen” als ouder en kind.

“Kinderen vinden het prachtig hier”

Hoe is de ouderbetrokkenheid op de Klimboom?

Lijnen zijn kort. “opendeur beleid”

Omgang met het team is “echt samenwerken”

Directie is altijd zichtbaar en aanspreekbaar.

Er zegt altijd iemand van de directie goede morgen tegen de ouders en kinderen.

Is er meer daltonbetrokkenheid wenselijk?

Als we dat zouden willen is dat altijd bespreekbaar.

Dit wordt niet gemist door de ouders.

Bij vergaderingen wordt er naar de input van ouders gevraagd.

Er wordt echt geluisterd naar de ouders.

Er zijn ook evaluaties momenten met ouders en daarna komt er altijd van de administratie een schriftelijke terugkoppeling.

Pauze systeem noemen de ouders “Briljant gevonden”

Ook voor de overblijf ouders is het veel prettiger werken op deze manier.

Ouders noemen de actie van het vuilnisophalen als een voorbeeld voor het goed luisteren naar en ruimte geven aan ouders. Mooi dat het nu zelfs klasdoorbroken is opgepakt.

Hoe vinden de ouders de gesprekken met de leerkrachten en het schoolportfolio?

Startgesprek heel waardevol.

Het vooraf invullen van het formulier vinden ouders een mooie manier om met hun kind in gesprek te zijn als voorbereiding op het gesprek van het kind met de leerkracht.

Ouders kunnen in het schoolfolio kijken, niet eens om alles te kunnen zien. Het is van het kind.

Het is belangrijk dat het goed gaat met het kind, dat ze het naar hun zin hebben bij de leerkrachten en kunnen aangeven als er iets is, dat is belangrijkste en dat is zo.

Schoolfolio wordt gezien als een middel om de leerkrachten te ontlasten zodat zij meer tijd hebben voor de socialisatie in de groep. “Belangrijk dat het voor de leerkrachten goed werkt”

Fijn dat kinderen zelf mogen aangeven wat ze willen leren.

Hier staat het kind centraal en dat zie je aan alles.

Kennen jullie als ouders de daltonleerlijnen, wat verwacht de school van zijn kinderen?

Staan op de website en komt regelmatig terug in de infobrieven.

Thuis spreken de kinderen ook over de dalton hulpmiddelen.

En tijdens de inloop ochtenden is er specifiek aandacht voor de daltonelementen.

De structuur is zo duidelijk voor de kinderen, het gaat vanzelf!

Ongelofelijk dat de kinderen zo goed weten en begrijpen wat er van ze wordt verwacht.

Leerkrachten zijn heel duidelijk en consequent.

Kinderen realiseren heel erg het belang van goed plannen, thuis komt dit terug en

leren ze hoe wij als ouder beter kunnen plannen. Voor kinderen heel gewoon.

Ouders zijn heel trots op de school en de kinderen.

Hoe merk je de integratie met IKC?

Kinderen zijn de hele dag zelfstandig, “hier smeren ze geen brood”

Kinderen zijn veel zelfverzekerder omdat alles hetzelfde uitstraalt.

Door het IKC is de overgang naar V.O ook beter vooral qua zelfstandigheid.

“hadden wij dit maar in onze tijd gehad”

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Eric Spruijt, voorzitter college van Bestuur stichting OPOZ en de Angelique Marres- directeur van de Drie Ballonnen

Er wordt waardering uitgesproken over het proces van het IKC. Ze zien veel enthousiasme en mensen zijn erg positief over hoe het allemaal is neergezet.

Het is echt “samen” neergezet. Gebouw is vanuit daltonvisie met elkaar ontworpen.

Er is vanuit het bestuur een stappenplan gemaakt om tot dit punt te komen. Er

vallen meer IKC's onder het bestuur. De concentratie heeft op de begeleiding van

de kinderen van 1 t/m 13 gelegen en op de samenwerking. Niet op de vorm van

leidinggeven. De eenheid moet het uitstralen, dat kan ook onder een meer koppige

directie. Niet ervoor gaan om er één organisatie van te maken dat is veel procedure

werk. Het kind moet centraal staan. De schotten zijn weg gegaan en de deuren

open. De pedagogische cirkel van de Pedagogische medewerkers past over Dalton

heen. Ze vullen elkaar aan en er is veel herkenning bij de pedagogische

medewerkers. Mensen zijn erg enthousiast en nemen zelfs stappen er ontstaan

spontaan mooie dingen vanuit de medewerkers zelf. Dat komt niet van boven af.

De school ziet de kracht in de integratie.

Wat is een wens?

Om de PMérs de hele dag door de school mee te laten bewegen.

(Dit kent ook nadelen. Er is een groot tekort aan personeel. Dit zal de uitdaging

voor de komende jaren worden.) Mogelijkheden voor goed overleg en studiedagen.

(De tijd is aansluitend van de opvang en het onderwijs. Overleg momenten zijn in

het licht van de werkdruk lastig te organiseren. Nu zijn de studiedagen in de avond.

De opvang kiest er niet voor om een dag te sluiten voor een studiedag.)

Er wordt door iedereen in mogelijkheden gedacht. Nog meer elkaar aanvullen. 1 Leerlingvolgsysteem zou mooi zijn, er liggen al mogelijkheden voor een start in 2019. Oplossingen voor huisvesting.

De toekomst:

Kennis nog meer aan laten sluiten. $1 + 1 = 3$

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het algemeen bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
X	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de reactie van het kindcentrum

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Om het eigenaarschap en de zelfstandigheid van jullie kinderen te vergroten, werk de dalton-ik doelen van jullie medewerkers uit. Dan weet je waar je los kan én moet laten.
Nr. 2	Om het samenwerken op een hoger niveau te tillen, werk aan de integratie van het kindcentrum en ga voor steeds voor verdieping in de samenwerkingsopdrachten (1+1=3)
Nr. 3	Stel een beleidsplan voor de komende 5 jaren met de dalton prioriteiten en momenten van reflectie, waarin jullie je leerlingen betrekken.
Nr.	
Nr.	

slotopmerkingen

Dank voor de inspirerende dag bij jullie op de Klimboom. Het kind staat voorop bij IKC Klimboom, met 1 visie, 1 team en een goede motivatie. Wij wensen jullie in de komende 5 jaar veel succes toe in de ingeslagen weg naar 1 geïntegreerd Dalton-kindcentrum. Denk hierbij goed na wanneer je welke ambities wil gaan realiseren en bouw geregeld momenten van reflectie in. Zo zijn qua zelfstandigheid de kinderen soms verder dan sommige teamleden die het loslaten nog niet helemaal beheersen. Bij reflectie denk ook aan jullie eigen borging, wees kritisch luister hoe kinderen jullie zien en beoordelen en sta hiervoor open. Maak gebruik van elkaars kwaliteiten om beter te worden. Er is een goede sfeer tussen alle partijen, wij hebben er dan ook alle vertrouwen in dat jullie er samen een mooie reis van gaan maken.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
		19-12-2018

Reactie op de visitatie door het kindcentrum

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

Wij hebben de visitatie als erg prettig ervaren. Er was tijdig contact met de voorzitter, zodat er voldoende voorbereidingstijd was voorafgaand aan de visitatie. Er werd tijd en aandacht besteed aan de kennismaking met en de werkwijze van de visitatiecommissie, niet alleen naar het MT, maar ook het team werd hierover geïnformeerd. De door ons opgestelde dagplanning werd goed ontvangen, maar er werd veel ruimte genomen voor spontane bezoeken en gesprekken. Dit en de informele en open wijze van communiceren gaf veel vertrouwen in de vorming van het complete beeld en de onderbouwde beoordeling. Wij danken de NDV en de visitatiecommissie voor het vertrouwen in ons prachtige IKC.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Om het eigenaarschap en de zelfstandigheid van jullie kinderen te vergroten, werk de dalton-ik doelen van jullie medewerkers uit. Dan weet je waar je los kan én moet laten.
actie	Leerkrachtgedrag bij ik-doelen beschrijven + concrete voorbeelden
uitvoerenden	bouwvergaderingen
tijdvak	2019
scholing/ externe ondersteuning	
toelichting	
aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Om het samenwerken op een hoger niveau te tillen, werk aan de integratie van het kindcentrum en ga voor steeds voor verdieping in de samenwerkingsopdrachten (1+1=3)
actie	Team visitatie aan andere dalton scholen
uitvoerenden	Gehele team / dalton leerteam
tijdvak	2019
scholing/ externe ondersteuning	Dalton scholen (IKC) in de regio
toelichting	Team opdelen en kijken bij andere scholen naar samenwerking en coöperatieve werkvormen. Terugkoppeling en plan van aanpak opstellen.

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Stel een beleidsplan voor de komende 5 jaren met de dalton prioriteiten en momenten van reflectie, waarin jullie je leerlingen betrekken.
actie	Beleidsplan dalton prioriteiten opstellen
uitvoerenden	Leerteam dalton i.s.m. directeur
tijdvak	November 2019
scholing/ externe ondersteuning	n.v.t.
toelichting	

aanbeveling 4. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	
actie	
uitvoerenden	
tijdvak	
scholing/ externe ondersteuning	
toelichting	

aanbeveling 5. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	
actie	
uitvoerenden	
tijdvak	
scholing/ externe ondersteuning	
toelichting	

**Ondertekening kindcentrum en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum
	directeur		28-01-2019
	visitatievoorzitter		31-1-2019

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van de NDV.